

Súd: Okresný súd Spišská Nová Ves
Spisová značka: 15P/35/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7621205377
Dátum vydania rozhodnutia: 23. 05. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Jana Fandáková, LL.M.
ECLI: ECLI:SK:OSSN:2022:7621205377.6

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Spišská Nová Ves, sudkyňa Mgr. Jana Fandáková, LL.M., v právnej veci maloletého dieťaťa: G. U., nar. XX.XX.XXXX, zastúpeného kolíznym opatrovníkom: Mestská časť Bratislava - Lamač, dieťa rodičov: matka F. U., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom Studenohorská 13, Bratislava a otec: neuvedený, v konaní o návrhu Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Bratislava na nariadenie ústavnej starostlivosti, takto

rozhodol:

I. Nariaďuje sa u maloletej G. U., nar. XX.XX.XXXX, ústavná starostlivosť a na jej výkon sa maloletá umiestňuje do Centra pre deti a rodiny Pezinok, Nová 9, Pezinok.

II. Súd určuje matke F. U., nar. XX.XX.XXXX, povinnosť platiť na výživu mal. G. U., nar. XX.XX.XXXX, mesačne sumou 30% zo sumy životného minima na neplnoleté nezaopatrené dieťa, od právoplatnosti tohto rozsudku, do rúk Centra pre deti a rodiny Pezinok, Nová 9, Pezinok a to vždy do 20-teho dňa toho ktorého mesiaca vopred.

III. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Tunajšiemu súdu bol 12. novembra 2021 doručený návrh Úradu práce sociálnych vecí a rodiny Bratislava na nariadenie ústavnej starostlivosti pre maloleté dieťa G. U., nar. XX.XX.XXXX.

2. Navrhovateľ potrebu nariadenia ústavnej starostlivosti nad mal. G. odôvodnil tým, že uznesením tunajšieho súdu sp. zn.: 6P/186/2021 - 7 zo dňa 10.08.2021 bolo nariadené neodkladné opatrenie, ktorým bola maloletá odovzdaná z Nemocnice s poliklinikou Spišská Nová Ves do dočasnej starostlivosti Centra pre deti a rodiny Gelnica so sídlom Hlavná č. 50, Gelnica z dôvodu, že matka F. U., nar. XX.XX.XXXX svojím nezodpovedným konaním a správaním sa nepreukázala schopnosť zabezpečiť dieťaťu riadnu starostlivosť, čím ohrozila zdravý vývin dieťaťa. Maloletá G. prišla do zariadenia s Rotavírusovým ochorením, s poruchami trávenia /nadmerné nadúvanie, hnačky, vracanie/ a s krvou v stolici. Absolvovala gastroenterologické vyšetrenie, kde jej boli predpísané lieky /Espumisan, Pyridoxin, Acidium Folicu, Tasectan/. Má reflux, na váhe priberá pomaly, strava je dopĺňaná zahusťovadlom. Maloletá G. absolvovala dňa 15.10.2021 neurologické vyšetrenie a profesionálna rodina s ňou cvičí Vojtovu metódu. V cvičeniach napreduje. Toho času jej jej zdravotný stav v norme avšak sledovaný pediatričkou. Od umiestnenia maloletej G. v zariadení sa so zariadením kontaktovala stará matka Z. S., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom H., G. Č.. XX, išlo o krátke telefonáty /31.08., 10.09., 22.09., 04.10./, kedy sa informovala, ako sa maloletá G. má. Matka F. U., trvale bytom H., G. Č.. XX sa so zariadením kontaktovala dňa 04.10.2021, kedy žiadala len fotografie maloletej G.. Stará matka Z. S. je toho názoru, že matka F. U.Ó. by nezvládla ďalšiu starostlivosť o maloletú G.. Navrhovateľ vo svojom návrhu ďalej uviedol, že o situácii na strane maloletej G. bol informovaný Úradom práce sociálnych vecí a rodiny

Spišská Nová Ves z dôvodu, že matka má trvalý pobyt v H. a podľa miestnej príslušnosti má byť riešená maloletá G. navrhovateľom. Matka F. U. bola v minulosti spolu so svojím bratom W. S., nar. XX.XX.XXXX riešená navrhovateľom, keďže nad ňou bola nariadená ústavná starostlivosť, ktorú navrhovateľ sledoval do jej dovŕšenia plnoletosti. V závere podaného návrhu navrhovateľ uviedol, že matka F. U. a ani nikto zo širšej rodiny nie je schopný v súčasnosti zabezpečiť riadnu starostlivosť o maloletú G., navyše o matke nemá navrhovateľ v súčasnosti bližšie informácie - kde sa zdržuje, kde pracuje, vie len, že má ešte jedno dieťa - G. D., nar. XX.XX.XXXX, ktorý je zverený do náhradnej osobnej starostlivosti starej matke zo strany otca J. D., nar. XX.XX.XXXX, bytom Š..

3. Dňa 14.12.2021 bola súdu doručená správa Centra pre deti a rodiny Gelnica, z obsahu ktorej sa súd oboznámil s pomermi na strane maloletej G.. Podľa podanej správy žiadny z príbuzných nejaví záujem vykonávať osobnú starostlivosť o maloletú. Stará matka sa o jej stave informuje telefonicky.

4. Z obsahu listu zo dňa 13.12.2021 súd zistil, že J. D., nar. XX.XX.XXXX nemá záujem o výchovu mal. G..

5. Zo správy Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Bratislava súd zistil, že matka nie je vedená v evidencii uchádzačov o zamestnanie. Matka nie je poberateľom žiadnych iných štátnych sociálnych dávok, náhradného výživného, ani dávky v hmotnej núdzi.

6. Uznesením sp. zn.: 15P/35/2021-25 súd maloletej ustanovil Mestskú časť Bratislava - Lamač za kolízneho opatrovníka na zastupovanie v tomto konaní.

7. Zo správy kolízneho opatrovníka zo dňa 21.12.2021 súd zistil, že matka maloletej G. bola spolu s mladším bratom umiestnená v detskom domove. Podľa informácií kolízneho opatrovníka matka trpela záchvatmi zúrivosti, bola problematická, neprispôsobivá, k svojmu okoliu a preto určité obdobie bola umiestnená v špecializovanom zariadení. Kolízny opatrovník jej tvoril úspory, ktoré obdržala po dovŕšení 18. roku veku. Matka kolízneho opatrovníka nepožiadala o prenájom obecného bytu, taktiež si nepodala žiadosť o jednorazový príspevok v hmotnej núdzi.

8. Dňa 31.01.2022 bola súdu doručená ďalšia správa Centra pre deti a rodiny Gelnica, z obsahu ktorej sa súd oboznámil s pomermi na strane maloletej G.. Podľa podanej správy príbuzní aj naďalej nejavia záujem vykonávať osobnú starostlivosť o maloletú. Stará matka sa o jej stave aj naďalej informuje telefonicky.

9. Zo správy Obvodného oddelenia Policajného zboru Dúbravka zo dňa 12.02.2022 súd zistil, že matka maloletej sa na adrese trvalého pobytu nezdržiava, na obytnom dome sa nenachádza jej schránka ani zvonček označený jej menom, susedia ju nepoznajú, nemajú vedomosť, žeby sa v bytovom dome zdržiavala.

10. Z dôvodu, že súdu sa nepodarilo všetkými dostupnými prostriedkami doručiť návrh spolu s prílohami matke do vlastných rúk, súd postupom podľa § 116 ods. 1 až 3 CSP zverejnil oznámenie o podanom návrhu na úradnej tabuli súdu a webovej stránke súdu a to dňa 02.03.2022.

11. Z obsahu správy navrhovateľa zo dňa 12.05.2022 sa súd oboznámil s pomermi na strane matky maloletej pričom súd zistil, že matka sa v súčasnosti zdržiava v obci H. č. XX, okr. M. G. u rodičov svojho priateľa S. W.Š., ktorý nastúpil na výkon trestu odňatia slobody v trvaní troch rokov do H. H.. Matka sa zdržiava u jeho rodičov aj z dôvodu, že je v 4. mesiaci tehotenstva. Nikde nepracuje, nemá žiadny príjem a nie ja ani evidovaná ako uchádzačka o zamestnanie na príslušnom úrade práce. Preto sa nemôže osobne starať o svoju dcéru G. U.. Matka e-mailom zo dňa 09.05.2022 adresovaným navrhovateľovi vyjadrila svoj súhlas s podaným návrhom.

12. Dňa 18.05.2022 bolo súdu doručené ospravedlnenie neúčasti kolízneho opatrovníka na pojednávaní. Kolízny opatrovník súčasne vyjadril svoj súhlas s podaným návrhom.

13. Súd vo veci nariadil pojednávanie na deň 23.05.2022, pričom na tomto pojednávaní zástupca navrhovateľa uviedol:

„Na základe informácií, ktoré mám sprostredkované viem, že matka bola informovaná cez starú matku. Matka uznala, že v súčasnosti nie je schopná sa o mal. postarať, aktuálne žije v okrese M. G. a to u rodičov terajšieho druhu, ktorý by mal niekedy v týchto dňoch nastúpiť na výkon trestu a s ktorým očakáva narodenie dieťaťa. Matka sa s mal. po celé obdobie osobne nekontaktovala, spočiatku bol telefonický kontakt ale následne nič. Stará matka sa viackrát o mal. telefonicky kontaktovala. Matka má ešte jednu vyživovaciu povinnosť k staršiemu synovi, ktorý bol zverený do náhradnej osobnej starostlivosti starej matky zo strany otca. Matka nie je v kontakte ani s týmto svojim dieťaťom. Matka žije tŕlavým spôsobom života, nemá zabezpečené vlastné bývanie ani v čase, keď sme mal. zverili do CDR, nevedela uviesť, kde sa bude zdržiavať a bývať. Matka má brata, s ktorým vyrastala v domove a aj matku, s ktorou má náročný vzťah. Stará matka nemôže zabezpečovať starostlivosť o mal., keďže sama má dojednané bývanie len na určitý čas a živila sa predajom časopisu Notabene. Do tohto bytu nemôže zobrať ani matku nie to ešte mal. G.. Ale uviedla, že keď bude mal. umiestnená do Pezinku tak bude mať väčšiu možnosť ju navštevovať.“

14. Matka ani kolízny opatrovník sa pojednávania nezúčastnili, svoju neprítomnosť ospravedlnili.

15. Podľa § 54 ods. 1 Zákona o rodine náhradná osobná starostlivosť a pestúnska starostlivosť majú prednosť pred ústavnou starostlivosťou. Pred nariadením ústavnej starostlivosti je súd povinný vždy skúmať, či maloleté dieťa nemožno zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti, a ak to nie je možné, do pestúnskej starostlivosti.

16. Podľa § 54 ods. 2 Zákona o rodine súd môže nariadiť ústavnú starostlivosť len vtedy, ak je výchova dieťaťa vážne ohrozená alebo vážne narušená, nie je možné dieťa zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti alebo pestúnskej starostlivosti a dieťa je osvojiteľné a nie je možné ho zveriť do starostlivosti budúcich osvojiteľov alebo do starostlivosti fyzickej osoby podľa osobitného predpisu, rodičia dieťaťa nežijú alebo im v starostlivosti o dieťa bráni závažná prekážka, uložené výchovné opatrenie podľa § 37 ods. 3 nevedlo k náprave alebo rodičia dieťaťa sú pozbavení výkonu rodičovských práv.

17. Podľa § 54 ods. 4 Zákona o rodine súd môže výnimočne nariadiť ústavnú starostlivosť aj vtedy, ak jej nariadeniu nepredchádzali iné výchovné opatrenia. Výnimočnosť prípadu a neúčelnosť iného výchovného opatrenia musí byť preukázaná.

18. Podľa § 54 ods. 5 Zákona o rodine súd v rozhodnutí, ktorým nariaďuje ústavnú starostlivosť, musí presne označiť zariadenie, do ktorého má byť dieťa umiestnené. Pri rozhodovaní o ústavnej starostlivosti a označení zariadenia súd vždy prihliadne na citové väzby maloletého dieťaťa k rodičom, súrodencom a iným blízkym osobám a zohľadní možnosti zariadenia na utvorenie podmienok na zachovanie rodinných a citových vzťahov dieťaťa, jeho rodičov a súrodencov.

19. Podľa § 55 ods. 1 Zákona o rodine súd sústavne sleduje spôsob výkonu ústavnej starostlivosti a najmenej dvakrát do roka hodnotí jej účinnosť, najmä v súčinnosti s orgánom sociálnoprávnej ochrany detí, obcou a s príslušným zariadením, v ktorom je maloleté dieťa umiestnené.

20. Podľa § 81 ods. 1 Zákona o rodine ak súd rozhodne o umiestnení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti, pestúnskej starostlivosti, o nariadení ústavnej starostlivosti alebo o uložení ochrannej výchovy, upraví aj rozsah vyživovacej povinnosti rodičov alebo iných osôb povinných poskytovať maloletému dieťaťu výživné.

21. Podľa § 81 ods. 2 Zákona o rodine súd v rozhodnutí, ktorým nariaďuje ústavnú starostlivosť, súčasne uloží rodičom alebo iným fyzickým osobám povinným poskytovať dieťaťu výživné povinnosť, aby výživné poukazovali zariadeniu, do ktorého má byť dieťa umiestnené. Ak povinný podľa prvej vety neplní vyživovaciu povinnosť poukazovaním výživného zariadeniu, má toto zariadenie právo vykonávať úkony vo veciach uplatňovania nárokov na výživné maloletého dieťaťa, vrátane uplatňovania týchto nárokov v exekučnom konaní vo svojom mene a na účet maloletého dieťaťa.

22. Podľa § 61 ods. 1 Zákona o rodine plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

23. Podľa § 61 ods. 2 Zákona o rodine obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

24. Podľa § 61 ods. 3 Zákona o rodine každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené neploleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona.

25. Podľa § 61 ods. 4 Zákona o rodine pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť.

26. Podľa § 61 ods. 5 Zákona o rodine výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

27. Podľa § 75 ods. 1 Zákona o rodine pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprímerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

28. Podľa § 76 ods. 1 Zákona o rodine výživné sa platí v pravidelných opakujúcich sa sumách, ktoré sú zročné vždy na mesiac dopredu.

29. Podľa § 76 ods. 2 Zákona o rodine proti pohľadávkam na výživné je započítanie vzájomných pohľadávok prípustné len dohodou. Ak ide o výživné pre maloleté deti, započítanie nie je možné.

30. Podľa § 77 ods. 1 Zákona o rodine právo na výživné sa nepremlčuje. Možno ho však priznať len odo dňa začatia súdneho konania. Výživné pre maloleté dieťa možno priznať najdlhšie na dobu troch rokov spätne odo dňa začatia konania, ak sú na to dôvody hodné osobitného zreteľa.

31. Podľa § 77 ods. 2 Zákona o rodine práva na jednotlivé opakujúce sa plnenia výživného a ostatné práva na peňažné plnenia vyplývajúce z tohto zákona sa premlčujú.

32. V zmysle citovaných zákonných ustanovení je súd povinný skúmať, či maloleté dieťa nemožno zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti (napr. starým rodičom alebo iným príbuzným) alebo do pestúnskej starostlivosti a tak predísť nariadeniu ústavnej starostlivosti. Podľa zistenia súdu blízki príbuzní nejavia o starostlivosť o maloletú záujem. Vzhľadom na uvedené preto podľa názoru súdu nie je možné momentálne maloletú zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti. Súd môže nariadiť ústavnú starostlivosť len vtedy ak výchova maloletého dieťaťa je vážne ohrozená alebo jeho výchova je vážne narušená. Súd vykonaným dokazovaním zistil, že matke v starostlivosti o maloletú bráni závažná prekážka, ktorá spočíva v tom, že matka vedie neusporiadaný spôsob života, nemá stabilné bývanie ani stabilné príjmy. Matka tak nemá vytvorené podmienky na to, aby mohla maloletej zabezpečiť adekvátne rodinné prostredie pre jej výchovu a starostlivosť o ňu. Z vykonaného dokazovania súd zistil, že ďalší vývoj a rozvoj maloletej nie je možný v jej prirodzenom rodinnom prostredí a preto jediným východiskom je nahradenie úlohy rodičov špecializovaným zariadením. Súd tiež musel pri svojom rozhodovaní prihliadnuť na zdravotný stav maloletej, ako aj neschopnosť matky poskytnúť jej primeranú starostlivosť zohľadňujúcu jej špecifické potreby.

33. V tomto konkrétnom prípade súd s poukazom na vyššie uvedené skutkový stav a v súlade s citovanými zákonnými ustanoveniami nariadil maloletej ústavnú starostlivosť pretože mal zato, že nariadenie ústavnej starostlivosti je v jej záujme, najmä s poukazom na skutočnosti vyplývajúce z návrhu navrhovateľa a správ podaných po jej umiestnení. Súd pri svojom rozhodovaní tiež prihliadol na skutočnosť, že stará matka, hoci nemá vytvorené podmienky na výchovu svojej vnučky a ňu prejavuje záujem, a preto maloletú umiestnil do zariadenia, ktoré je blízke miestu jej trvalého pobytu.

34. V súlade s citovanými zákonnými ustanoveniami súd zároveň určil povinnosť matke prispievať na výživu maloletej v minimálnej zákonom stanovenej výške po 30 % zo sumy životného minima na jedno nezaopatrené, nepĺnoleté dieťa, keďže matka toho času nedosahuje žiadne príjmy, pričom už má ďalšiu vyživovaciu povinnosť a toho času je tehotná.

35. Podľa § 52 CMP, žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

36. Podľa § 57 CMP, o povinnosti nahradiť trovy konania, ak nejde o trovy konania štátu, rozhoduje súd len na návrh.

37. Podľa § 58 CMP, o nároku na náhradu a o výške trov konania rozhoduje súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

38. O trovách konania súd rozhodol tak, že náhradu trov nepriznal žiadnemu z účastníkov konania, nakoľko súd nezistil žiadne také okolnosti, pre ktoré by bolo možné priznať trovy niektorému z účastníkov.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je možné podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresnom súde Spišská Nová Ves písomne v štyroch vyhotoveniach. (§ 362 ods. 1 zákona č. 160/2015, Civilný sporový poriadok/ ďalej len ako „CSP“).

V odvolaní sa uvedie ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, uvedie sa spisová značka konania, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Odvolanie musí byť podpísané. (§ 127 a § 363 CSP)

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
 - b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
 - c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
 - d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
 - e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
 - f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
 - g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
 - h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.
- (§ 365 ods. 1 CSP)

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci. (§ 62 ods. 1 CMP) .

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu vyššie uvedenú, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej. (§ 365 ods. 2 CSP).

Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní. (§ 62 ods. 2 CMP)

V odvolacom konaní možno uvádzať nové skutkové tvrdenia a predkladať nové dôkazné návrhy. (§ 62 ods. 3 CMP)

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona; ak ide o rozhodnutie, ktorým bola upravená starostlivosť o maloletého, styk s maloletým alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému, oprávnený môže podať návrh na súdny výkon rozhodnutia.